Rekenkamer Bernheze

Aan de gemeenteraad

Postbus 19

5384 ZG Heesch

Behandeld door:	N. op de Laak	Uw brief van:	
Telefoonnummer:	0412 458888	Uw kenmerk:	
Bijlage(n):	1	Registratienummer:	86359 / 111875
Onderwerp:	Rekenkamerbrief inzake Grondstoffenplan 2025–2030	Datum:	19 augustus 2025

Geachte raadsleden,

Op 9 september 2025 bespreekt de Commissie Ruimte en Leefbaarheid het Grondstoffenplan 2025-2030 van gemeente Bernheze. Op 18 september volgt besluitvorming in de raad.

Vooraf

Het plan betreft voornamelijk afvalinzameling, een onderwerp dat op de interne lijst van mogelijke toekomstige onderzoeksonderwerpen van de rekenkamer stond. De rekenkamer acht onderzoek op dit moment echter niet opportuun, omdat eerst het nieuwe beleid dient te worden vastgesteld voordat verdere analyses mogelijk zijn. Eventueel onderzoek zou kunnen plaatsvinden vanaf bijvoorbeeld 2029.

De interesse van de rekenkamer naar het grondstoffenbeleid met daarin de afvalinzameling ligt in het feit dat de raad besluiten moet nemen over de afvalstoffenheffing, het niveau van dienstverlening en de inhoudelijke kaders. De concrete inzameling zelf is in hoofdzaak uitvoering en dus aan het college.

Verleden

In december 2016 is het Afval- en Grondstoffenbeleidsplan 2017–2021 vastgesteld met als milieudoelstelling: Bernheze afvalloos in 2030 (geen huishoudelijk afval meer dat als restafval verwerkt moet worden). In het huidige Grondstoffenplan 2025-2030 wordt volgens de rekenkamer geen toelichting gegeven op de behaalde resultaten sinds 2017. De rekenkamer adviseert dat tijdens de beraadslagingen in september door het college wordt toegelicht hoe de ambities uit 2017 zich verhouden tot de doelen voor de periode 2025–2030. Voor de volledigheid: de rekenkamer heeft geen beleidsdocument over de periode 2021-2025 aangetroffen.

Huidige situatie

Het plan vergelijkt de resultaten uit Bernheze van 2023 en 2024 met landelijke gemiddelden van vergelijkbare gemeenten. De rekenkamer merkt op dat deze benchmark een bruikbare basis biedt, maar stelt dat het onduidelijk is of de inzamelsystemen bij die gemeenten vergelijkbaar

zijn. Meer informatie hierover kan de waarde van de benchmark vergroten en extra handvatten bieden voor de onderbouwing van de voorstellen en de besluitvorming.

Toekomst

Het raadsvoorstel bevat concrete streefdoelen voor afvalscheiding en hoeveelheden. De raad dient te beoordelen of deze doelen haalbaar zijn binnen de geschetste omstandigheden. Nadere uitwerking van scenario's en een nieuwe overeenkomst met een inzamelaar kunnen invloed hebben op het behalen van de doelen. De rekenkamer acht het wenselijk dat uit te werken scenario's aan de raad ter bespreking worden voorgelegd, vooral indien negatieve gevolgen voor de gestelde doelen te verwachten zijn en er invloed is op de hoogte van de afvalstoffenheffing, de door de raad gestelde kaders en het niveau van dienstverlening.

Een afzonderlijk punt betreft het besluit om de 240 liter restafvalcontainer gefaseerd te vervangen door 140 liter containers. De rekenkamer stelt voor dat de raad geïnformeerd wordt over zowel de verwachte positieve als eventuele negatieve effecten.

Risico's en kansen

Het raadsvoorstel benoemt risico's die grotendeels buiten de invloedsfeer van de gemeente liggen, zoals landelijke en Europese regelgeving, ontwikkelingen bij ketenpartners en (globale) grondstoffenproblematiek. Deze risico's worden vooral in financieel perspectief geplaatst. De rekenkamer adviseert daarnaast ook naar de inhoudelijke haalbaarheid van de ambities te kijken.

Monitoring en evaluatie

In het plan en het raadsvoorstel wordt uitgebreid aandacht besteed aan monitoring en evaluatie, waarbij de raad jaarlijks geïnformeerd zal worden. De rekenkamer stelt voor deze informatie niet alleen via de P&C-cyclus te verstrekken, maar ook concreet met NTI's en in ieder geval op die momenten waar afwijkingen van de doelstellingen in beeld (dreigen te) komen.

Tot slot

De rekenkamer spreekt zich niet uit over de inhoud van het beleid, maar vraagt de raad en het college deze brief te betrekken bij de beraadslagingen in september. Voor de volledigheid: deze brief had niet eerder geschreven kunnen worden, aangezien gewacht moest worden op het vaststellen van het Grondstoffenplan en het raadsvoorstel door het college op 12 augustus 2025.

De rekenkamer is uiteraard bereid om bij de commissiebehandeling aanwezig te zijn en desgewenst de rekenkamerbrief verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens de rekenkamer Bernheze,

Nico op de Laak, voorzitter